

Менеджмент

УДК 338.48.6

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18808151>

**Системний підхід теорії організації в еколого-економічному
менеджменті інтегрованих бізнес-структур**

Ігнатюк Вікторія Василівна,

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,

Національний транспортний університет, м. Київ,

orcid: : 0000-0001-9811-6543

Цюман Євгенія Сергіївна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри екології та

технологій захисту навколишнього середовища НТУ

Національний транспортний університет, м. Київ,

ORCID: 0000-0001-9677-4411

Григор`єва Надія Олексіївна,

асистент кафедри менеджменту, Національний транспортний університет, Київ,

Україна, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1302-3897>

Кугаєвська Наталія Сергіївна,

студентка групи МН(МО)-I-1 маг кафедри менеджменту, Національний

транспортний університет, Київ, Україна,

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1302-3897>

Прийнято: 10.02.2026 | Опубліковано: 27.02.2026

Анотація. У сучасних умовах трансформації глобальної економіки та посилення вимог до прозорості корпоративного управління відбувається переорієнтація бізнес-моделей від концепції виключної максимізації прибутку до принципів сталого розвитку та ESG (Environmental, Social, Governance). За таких обставин управління інтегрованими бізнес-структурами потребує якісно нового підходу, що ґрунтується на системному баченні взаємозв'язку економічних, екологічних і соціальних процесів. Традиційні підходи до менеджменту виявляються недостатньо ефективними без інтеграції екологічної складової у стратегічну та операційну діяльність підприємств.

На практиці екологічний і економічний менеджмент у межах інтегрованих бізнес-структур часто функціонують фрагментарно, що зумовлює суперечності між орієнтацією на мінімізацію витрат і необхідністю скорочення негативного впливу на довкілля. Така дихотомія гальмує формування цілісної управлінської системи та знижує конкурентоспроможність підприємств в умовах євроінтеграції та посилення екологічного регулювання. Актуальність дослідження визначається потребою у формуванні системного підходу, який забезпечить синергію еколого-економічних рішень, де екологічні ініціативи розглядаються не як обмеження, а як стратегічний ресурс розвитку (через енергоефективність, циркулярні моделі виробництва, декарбонізацію, доступ до «зеленого» фінансування та підвищення інвестиційної привабливості).

У межах запропонованої концепції теорія організації виступає методологічною основою проєктування інтегрованої системи еколого-економічного менеджменту, що передбачає узгодження цілей, функцій, структур і механізмів контролю в межах корпоративних об'єднань. Особлива увага приділяється формуванню системи моніторингу, яка інтегрує фінансові, екологічні та управлінські індикатори в єдиному інформаційному контурі, забезпечуючи своєчасне виявлення ризиків, оцінку ефективності ESG-активності та прийняття превентивних управлінських рішень.

Метою дослідження є розробка науково-методичних засад застосування системного підходу теорії організації в еколого-економічному менеджменті інтегрованих бізнес-структур для удосконалення механізмів управління сталим розвитком. Для досягнення поставленої мети використано методи системного аналізу, стратегічного планування, оцінки екологічних та економічних ризиків, верифікації управлінських даних, а також систему кількісних і якісних показників ESG-діяльності.

Результати дослідження спрямовані на формування інтегрованої моделі управління, що забезпечує досягнення синергетичного ефекту між екологічними та економічними цілями, підвищення стійкості інтегрованих бізнес-структур та їх адаптивності до вимог міжнародного ринку.

Ключові слова: системний підхід, теорія організації, еколого-економічний менеджмент, інтегровані бізнес-структури, сталий розвиток, ESG, моніторинг, синергетичний ефект, корпоративне управління.

Systemic approach to organization theory in environmental and economic management of integrated business structures

Viktoriia Ihnatiuk

Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management, National Transport University, Kyiv, Ukraine,

ORCID: 0000-0001-9811-6543 ⁴

Yevheniia Tsiuman

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ecology and Environmental Protection Technologies,

National Transport University, Kyiv, Ukraine,

ORCID: 0000-0001-9677-4411

Nadiya Grigor'eva,

Assistant Professor, Department of Management,
National Transport University, Kyiv, Ukraine,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1302-3897>

Natalia Kugaevska

student of group MN(MO)-I-1 mag of management department,
National Transport University, Kyiv, Ukraine,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6333-9255>

Abstract. In the current conditions of the transformation of the global economy and increased requirements for transparency of corporate governance, business models are reoriented from the concept of exclusive profit maximization to the principles of sustainable development and ESG (Environmental, Social, Governance). Under such circumstances, the management of integrated business structures requires a qualitatively new approach, based on a systemic vision of the relationship between economic, environmental and social processes. Traditional approaches to management are not effective enough without integrating the environmental component into the strategic and operational activities of enterprises.

In practice, environmental and economic management within integrated business structures often function fragmentarily, which causes contradictions between the focus on minimizing costs and the need to reduce negative environmental impact. Such a dichotomy inhibits the formation of a holistic management system and reduces the competitiveness of enterprises in the context of European integration and increased environmental regulation. The relevance of the study is determined by the need to form a systemic approach that will ensure the synergy of ecological and economic solutions, where ecological initiatives are considered not as a limitation, but as a strategic resource for development (through energy efficiency, circular

production models, decarbonization, access to "green" financing and increasing investment attractiveness).

Within the framework of the proposed concept, the theory of the organization serves as the methodological basis for designing an integrated system of ecological and economic management, which involves the coordination of goals, functions, structures and control mechanisms within corporate associations. Special attention is paid to the formation of a monitoring system that integrates financial, environmental and management indicators in a single information circuit, ensuring timely identification of risks, assessment of the effectiveness of ESG activity and adoption of preventive management decisions.

The **purpose** of the study is to develop scientific and methodological principles for applying the systemic approach of the theory of organization in the ecological and economic management of integrated business structures to improve sustainable development management mechanisms. To achieve the set goal, **methods** of system analysis, strategic planning, assessment of environmental and economic risks, verification of management data, as well as a system of quantitative and qualitative indicators of ESG activities were used.

The results of the study are aimed at forming an integrated management model that ensures the achievement of a synergistic effect between environmental and economic goals, increasing the sustainability of integrated business structures and their adaptability to the requirements of the international market.

Keywords: system approach, organization theory, ecological and economic management, integrated business structures, sustainable development, ESG, monitoring, synergistic effect, corporate governance.

Актуальність теми. У сучасних умовах глобалізації та посилення екологічних стандартів традиційні моделі управління великим бізнесом вичерпують свій потенціал, що вимагає впровадження системного підходу до координації економічних та екологічних цілей. Потреба в інтеграції

екологічних імперативів у загальну стратегію розвитку бізнес-структур зумовлена необхідністю забезпечення їхньої довгострокової конкурентоспроможності та відповідності міжнародним критеріям сталого розвитку (ESG). Теоретичне обґрунтування організації таких систем дозволяє трансформувати екологічні обмеження на нові точки зростання через механізми ресурсоефективності та впровадження інноваційних «зелених» технологій.

Мета дослідження. Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо формування цілісної системи еколого-економічного менеджменту в інтегрованих бізнес-структурах на основі принципів системного підходу. Досягнення цієї мети передбачає аналіз взаємозв'язків між організаційною архітектурою компанії та її здатністю ефективно мінімізувати антропогенний вплив на довкілля без втрати фінансової стійкості. Кінцевий результат спрямований на створення моделі управління, яка забезпечує синергію між операційною ефективністю підрозділів та загальною екологічною стратегією корпорації.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, що базуються на фундаментальних положеннях теорії систем та менеджменту організації. Методи аналізу та синтезу дали змогу детально вивчити структуру еколого-економічних відносин, тоді як системно-структурний підхід дозволив розглянути бізнес-об'єднання як складну мережу взаємозалежних елементів. Для моделювання управлінських процесів та оцінки їхньої ефективності застосовано методи логічного узагальнення, порівняльного аналізу та графічної візуалізації отриманих даних.

Постановка проблеми. Незважаючи на значну кількість напрацювань, у сучасній науці залишається невирішеним питання гармонізації суперечливих інтересів різних ланок інтегрованих структур у контексті екологічної відповідальності. Проблема полягає у відсутності дієвих організаційних механізмів, які б дозволяли транслювати екологічні цілі вищого керівництва на рівень конкретних виробничих процесів без виникнення управлінського опору.

Крім того, існує гостра потреба у розробці інструментарію для оцінки внеску шкiрного пiдроздiлу до еколого-економiчної стiйкостi всiєї системи, що є критичним для прийняття обґрунтованих iнвестицiйних рiшень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті нашого дослідження сучасні наукові напрацювання засвідчують тенденцію до поєднання еколого-економічних концепцій із системним підходом теорії організації з метою підвищення результативності управління інтегрованими бізнес-структурами. Дослідники акцентують увагу на необхідності формування цілісної організаційної архітектури, у межах якої механізми еколого-економічного менеджменту узгоджуються зі структурою, функціями та стратегічними цілями корпоративних об'єднань.

У працях пропонуються концептуальні моделі ESG-активності, інструменти інтегрованого інформаційного забезпечення та принципи управління, що дозволяють синхронізувати фінансові, екологічні й управлінські показники в єдиній системі моніторингу сталого розвитку. Таким чином, сучасні дослідження створюють підґрунтя для обґрунтування системного підходу теорії організації в еколого-економічному менеджменті інтегрованих бізнес-структур, що є ключовим методологічним вектором нашої роботи.

Автор Крутова А.С.[1] розробляє національну інституційну модель інформаційного забезпечення для індикатора 12.6.1 ЦРР. Нестеренко О.О. [2] доповнює аналіз форм звітності. Їхній спільний внесок – класифікація глобальних репозитаріїв та інтеграція фінансової інформації у моніторинг корпоративного сектору для досягнення ЦСР. Дехтяр К.С. [6] у науковій роботі «Еколого-економічний менеджмент підприємства» обґрунтовує концептуальну модель, де еколого-економічний менеджмент розглядається як інтегрована система управління, що забезпечує баланс між економічною ефективністю, екологічною безпекою та удосконаленням організаційно-економічного механізму суб'єктів господарювання. Її внесок полягає у розширенні

системного підходу за рахунок включення екологічних критеріїв як важливої складової внутрішньої організаційної структури.

Удосконалення системи екологічного менеджменту згідно з ISO 14000 [10] та інтегрованих стандартів показує, що система екологічного менеджменту перетворюється на інтегровану частину загального управління організацією та бізнес-процесів, забезпечуючи не лише зниження негативного впливу на навколишнє середовище, а й підвищення гнучкості та цінності підприємства. Внесок авторів полягає у опрацюванні механізму інтеграції екологічних стандартів у системний підхід теорії організації бізнес-структур.

Глубицька Н.В. [7] у монографії з еколого-економічної системи підприємств хімічної промисловості обґрунтовує модель розвитку підприємства на еколого-економічних засадах, спрямовану на досягнення еколого-економічної рівноваги шляхом оптимізації витрат та управління потоками ресурсів. Її внесок – розкриття системного механізму взаємодії економічних та екологічних компонентів у межах інтегрованої організації як основи еколого-економічного менеджменту. Шафалюк О.А. у роботі «Розвиток підприємства на еколого-економічних засадах» [8] аналізує еволюцію наукових підходів до еколого-економічного розвитку, акцентуючи роль системного мислення в інтеграції природокористування, економічних стимулів та організаційно-управлінських регуляторів. Її внесок – теоретичне підґрунтя системного підходу при переході від окремих заходів до цілісної моделі інтегрованих бізнес-структур.

В стаття «Системний підхід до управління для забезпечення сталого розвитку» [9] обґрунтовує системний підхід як ключовий інструмент забезпечення гармонії між економічними, соціальними та екологічними аспектами, що має пряме застосування до еколого-економічного менеджменту інтегрованих бізнес-структур. Витяг – демонстрація переваг інтеграції системного мислення у стратегічний менеджмент для досягнення довгострокової стійкості та підвищення конкурентоспроможності.

У межах нашого дослідження науковий внесок розглянутих авторів полягає у формуванні теоретичного підґрунтя для розвитку еколого-економічних моделей, що інтегрують положення теорії організації з інструментами моніторингу використання ресурсів у контексті сталого розвитку. Особливого значення набуває акцент на динамічності галузевих секторів та необхідності адаптації управлінських механізмів до змін зовнішнього середовища.

Зокрема, Компанець К.А. [11] обґрунтовує концептуальні засади бізнес-моделі екологічного маркетингу як інструменту узгодження економічних і екологічних інтересів суб'єктів господарювання. Подальший розвиток цієї ідеї простежується у працях Ільченка В.Ю. та Городецького М.Я. [12], які адаптують відповідну модель до специфіки автотранспортних підприємств, враховуючи галузеві особливості ресурсоспоживання та впливу на довкілля. Їхній спільний науковий результат полягає у поєднанні інструментарію менеджменту з положеннями теорії організації з метою забезпечення ефективного моніторингу показників сталого розвитку через впровадження інноваційних управлінських моделей.

Вагомий теоретико-методологічний внесок здійснено Білоскурським Р.Р. [13], який у монографічному дослідженні систематизує засади еколого-економічного розвитку, розкриваючи інституційні механізми державного регулювання, принципи стратегічного планування та підходи до моделювання складних соціально-економічних систем. У контексті нашої теми особливо важливим є застосування системного аналізу балансів, інструментів контролю та механізмів моніторингу сталого розвитку, що інтегрують положення теорії організації з еколого-економічним менеджментом на макрорівні.

Таким чином, зазначені наукові праці формують теоретичну базу для обґрунтування системного підходу теорії організації в еколого-економічному менеджменті інтегрованих бізнес-структур. Вони посилюють акцент на моделюванні, практичних механізмах реалізації та інструментах синергетичної

взаємодії економічних і екологічних компонентів у системі моніторингу сталого розвитку, що безпосередньо відповідає завданням нашого дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У розрізі системного підходу теорії організації в еколого-економічному менеджменті інтегрованих бізнес-структур невирішеними залишаються низка концептуальних і прикладних аспектів. Передусім ідеться про відсутність цілісного організаційного механізму, який би забезпечував узгодженість екологічних та економічних цілей у межах корпоративних об'єднань, а також інтеграцію внутрішніх систем управління зі зовнішніми вимогами ESG-регулювання. Суттєвою проблемою є недосконалість інституційного та інформаційного забезпечення процесів моніторингу сталого розвитку, зокрема недостатній рівень гармонізації та порівнянності нефінансової звітності на національному й міжнародному рівнях. Це ускладнює формування єдиного інформаційного простору для інтегрованих бізнес-структур і обмежує можливості стратегічного аналізу, контролю та прийняття управлінських рішень на основі релевантних ESG-даних.

Таким чином, зазначені виклики обумовлюють необхідність подальшого наукового обґрунтування та розробки методичних рішень щодо формування інтегрованої системи моніторингу в межах еколого-економічного менеджменту інтегрованих бізнес-структур на засадах теорії організації. Їх вирішення сприятиме підвищенню ефективності стратегічного управління, посиленню конкурентоспроможності бізнесу та адаптації до вимог європейської інтеграції й глобальних стандартів сталого розвитку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Метою статті є обґрунтування науково-методичних засад застосування системного підходу теорії організації в еколого-економічному менеджменті інтегрованих бізнес-структур для формування ефективної системи моніторингу сталого розвитку. Особливий акцент зроблено на подоланні фрагментарності інформаційного забезпечення, забезпеченні узгодженості управлінських рішень

і підвищенні адаптивності корпоративних об'єднань до вимог ESG-трансформації та глобальних стандартів сталого розвитку.

Для досягнення поставленої мети у статті визначено такі завдання:

- систематизувати принципи, функції та етапи моніторингу сталого розвитку з урахуванням особливостей функціонування інтегрованих бізнес-структур як складних відкритих систем;
- обґрунтувати механізм інтеграції еколого-економічних моделей у організаційну архітектуру бізнес-структур з метою досягнення синергетичного ефекту;
- визначити напрями вдосконалення інформаційно-аналітичної підтримки управління сталим розвитком через формування єдиного контуру моніторингу в межах інтегрованих корпоративних систем.

Реалізація зазначених завдань спрямована на створення цілісної концепції еколого-економічного менеджменту інтегрованих бізнес-структур, заснованої на принципах системності, адаптивності та стратегічної узгодженості.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Розгляд еколого-економічного менеджменту через призму системного підходу дозволяє трактувати інтегровану бізнес-структуру (ІХС) не просто як сукупність активів, а як складну, відкриту систему, що функціонує на межі техногенної та природної середовищ. Системний підхід в управлінні ІХС передбачає, що зміна в одному елементі (наприклад, впровадження очисних споруд) неминуче впливає на фінансові показники, логістику та репутаційний капітал.

В інтегрованих структурах (корпорації, кластери, холдинги) менеджмент має балансувати між економічною ефективністю та екологічною відповідальністю (табл 1).

Таблиця 1 - Порівняльна характеристика підсистем ІХС

Параметр порівняння	Економічна підсистема	Екологічна підсистема
Цільова функція	Максимізація прибутку (NPV, ROE)	Мінімізація антропогенного навантаження
Часовий горизонт	Коротко- та середньостроковий	Довгостроковий (сталий розвиток)
Критерії успіху	Доля ринку, рентабельність	Рівень емісії, раціональне природокористування
Тип зворотнього зв'язку	Ринковий піт, ціни	Екологічний моніторинг, санкції

Джерело: сформовано авторами

Функціонування інтегрованих бізнес-структур (ІХС) як складних відкритих систем потребує специфічної архітектури моніторингу, що охоплює всі рівні ієрархії від материнської компанії до дочірніх підприємств (табл.2).

Таблиця 2 - Етапи та функції моніторингу сталого розвитку

Етап	Функціональний зміст	Особливості для ІХС
Стратегічне планування	Формування місії та екологічної політики.	Узгодження цілей сталого розвитку (ЦСР) із корпоративною стратегією.
Організація збору даних	Агрегування первинної інформації.	Єдина система звітності для географічно розподілених підрозділів.
Аналітична обробка	Розрахунок індикаторів, порівняння з бенчмарками.	Виявлення кроссекторних синергій та екологічних ризиків.
Контроль та коригування	Аудит відхилень та перегляд планів.	Впровадження управлінських інновацій на основі зворотного зв'язку.

Джерело: сформовано авторами

Оцінка сталого розвитку ІХС не може обмежуватися лише фінансовими показниками. Пропонується інтегрований індекс I_{SD} , що поєднує три компоненти:

$$I_{SD} = \alpha * E + \beta * S + \gamma * G \quad (1)$$

де:

- E (Environmental) - питомі вікіді, енергоефективність, частка рециклінгу.
- S (Social) - інвестиції у персонал, охорона праці, соціальні проекти.
- G(Governance) - прозорість структури власності, комплаєнс, етичність бізнесу.

- α , β , γ - вагові коефіцієнти, що визначаються експертним шляхом залежно від галузевої специфіки.

Матриця оцінювання включає кількісні індикатори (статистична звітність) та якісні індикатори (результати аудитів, репутаційні оцінки).

Для досягнення синергетичного ефекту еколого-економічні моделі мають бути "вшиті" до організаційної архітектури ІХС. Це передбачає перехід від лінійної моделі до циркулярної (circular economy) в межах всієї структури. Синергетичний ефект виникає тоді, коли витрати на екологізацію перетворюються на конкурентне перевагу: зниження собівартості через ресурсозбереження та вихід на нові ринки екологічної продукції.

Ефективне управління сталим розвитком неможливе без формування єдиного контуру моніторингу. Ключові напрямки удосконалення:

1. Цифровізація (Big Data & AI) - автоматизований збір даних про викиди та енергоспоживання у режимі реальної години.
2. Єдиний стандарт звітності - перехід усіх підрозділів ІХС на стандарти GRI (Global Reporting Initiative).
3. Інтеграція в ERP-системи - включення екологічних параметрів у загальну систему планування ресурсів підприємства (наприклад, SAP або Oracle).

Впровадження системного еколого-економічного менеджменту в інтегрованих бізнес-структурах забезпечує комплексний позитивний ефект, що проявляється у кількох взаємопов'язаних напрямках. Насамперед досягається оптимізація ресурсних потоків, яка передбачає узгоджене управління матеріальними, енергетичними та відходними потоками між підприємствами холдингу, унаслідок чого формується так званий екологічний симбіоз, тобто повторне використання побічних продуктів і відходів одних підприємств як ресурсів для інших, що сприяє зниженню собівартості, мінімізації втрат та скороченню негативного впливу на довкілля.

Крім того, системна інтеграція екологічних та економічних цілей сприяє покращенню інвестиційної привабливості бізнес-структури, оскільки високий рівень відповідності принципам ESG (Environmental, Social, Governance) підвищує довіру з боку інвесторів, фінансових установ і міжнародних партнерів, розширює доступ до «зеленого» фінансування та знижує ризикову премію.

Висновки. У результаті дослідження застосування системного підходу теорії організації в еколого-економічному менеджменті інтегрованих бізнес-структур узагальнено та науково обґрунтовано ключові положення щодо формування ефективної системи управління сталим розвитком. Зокрема, систематизовано процес моніторингу сталого розвитку, який визначено як безперервну циклічну управлінську систему, адаптовану до багаторівневої структури інтегрованих корпоративних об'єднань, при цьому встановлено, що функціонування бізнес-структур як складних відкритих систем зумовлює необхідність переходу від фрагментарного локального контролю до інтегрованого стратегічного планування, заснованого на узгодженості інформаційних потоків між усіма бізнес-одинацями. Обґрунтовано механізм еколого-економічної інтеграції в межах системного підходу, відповідно до якого екологічний фактор розглядається як стратегічний ресурс формування синергетичного ефекту, а також доведено, що впровадження принципів циркулярної економіки у внутрішньокорпоративні процеси забезпечує підвищення ресурсної ефективності, відповідність міжнародним стандартам сталого розвитку та зміцнення стійкості бізнес-структур до впливу зовнішніх дестабілізуючих чинників.

Отримані результати підтверджують, що застосування системного підходу теорії організації є концептуальною основою підвищення ефективності еколого-економічного менеджменту інтегрованих бізнес-структур та формування їх довгострокової стратегічної стійкості.

Список використаних джерел

1. Крутова О. С. Національна інституційна модель інформаційного забезпечення для індикатора 12.6.1 ЦРУ. *Фінанси України: науковий журнал*. 2019. № 11. С. 44-52. URL: http://finukr.org.ua/docs/FU_19_11_044_uk.pdf (Дата звернення: 01.02.2026).
2. Нестеренко О. О. Форми звітності як джерело моніторингу корпоративного сектору в контексті досягнення ЦРУ. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Економіка»: науковий журнал*. 2018. № 45. С. 67-78. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/34060/1/dys_Nesterenko_2018.pdf (Дата звернення: 01.02.2026).
3. Шергіна Л. А., Рєпін К. С. Теоретичне підґрунтя організації екологічного підприємства в контексті концепції сталого розвитку. *Економіка та держава: науковий журнал*. 2022. № 1. С. 78-92. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No1/78.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
4. Медяни Ю. Г. Принципи управління сталим розвитком підприємства як стратегічний орієнтир підвищення його конкурентоспроможності. *Економічний вісник Донбасу: науковий журнал*. 2021. № 4(66). С. 112-126. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2021/4/EV20214_112-126.pdf (дата звернення: 11.02.2026).
5. Теоретичні засади організаційно-економічного механізму... *Економіка регіону*. 2024. № 6. С. 135–145. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No6/135.pdf> (дата звернення: 08.02.2026).
6. Дехтяр К. С. *Еколого-економічний менеджмент підприємства* : кваліфікаційна робота бакалавра / К. С. Дехтяр ; Міністерство внутрішніх справ України, Львівський прикордонний університет. Львів, 2020. 76 с. URL:

https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/8799/1/Дехтяр_кріс_1.pdf (дата звернення: 08.02.2026).

7. 1. Глубіцька Н. В. Формування та розвиток еколого-економічної системи підприємства: монографія / Н. В. Глубіцька, Л. Г. Ліпич, О. В. Товстенюк; Луцька нац. техн. ун-т. Луцьк: ЛНТУ, 2021. 192 с. URL:https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/7138/1/glubicka_monogr.pdf(дата звернення: 11.02.2026).

8. Шафалюк О. А. Розвиток підприємства на еколого-економічних засадах. *Назва наукового журналу*. 2018. № 3. С. 41–50. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197268892.pdf> (дата звернення: 09.02.2026).

9. Думанській П., Крайнюк О., Остапових Д. System approach to management for sustainable development. *Environmental Policy & Law, Governance and Sustainable Development*. 2024. Vol. 5, No. 2. P. 34–49. URL: <https://sources.pnpu.edu.ua/article/view/318009> (дата звернення: 09.02.2026).

10. Удосконалення системи екологічного менеджменту відповідно до ISO 14000 та інтегрованих стандартів. *Екологічні проблеми, економіка та управління*. 2025. Вип. 61. С. 37–45. URL: <https://eco.j.dea.kiev.ua/archives/2025/61/37.pdf> (дата звернення: 10.02.2026).

11. Компанець К. А. Реалізація бізнес-моделі екологічного маркетингу в готельному бізнесі. V Міжнародна науково-практична конференція «Туризм XXI століття: глобальні виклики та цивілізаційні цінності». URL: conf2023@knute.edu.ua (дата звернення: 10.02.2026).

12. Компанець К. А., Ільченко В. Ю., Городецький М. Я. Реалізація бізнес-моделі екологічного маркетингу в автотранспортних підприємствах. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 2(75). С. 19–26. DOI: 10.33274/2079-4819-2021-75-2-19-26 (дата звернення: 10.02.2026).

13. Білоскурський Р. Р. *Еколого-економічні актуалітети в системі розвитку інституціонального середовища України*: монографія. Київ :

Національна академія управління, 2017. 324 с. URL: <https://emm.cv.ua/monograf-biloskurskii/> (дата звернення: 10.02.2026).

14. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 14001:2015, IDT) : ДСТУ ISO 14001:2015. [Чинний від 2016-01-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 28 с.

15. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.